

ח

שמות א ב שמות

אונקלוס 508

תְּשַׁלְּיֶכֶהוּ וְכִלְהַבֵּת תַּחֲיוֹן: פ
 ב א וַיִּלְךְ אִישׁ מִבֵּית לְוִי וַיִּקַּח
 אֶת־בֵּת־לוֹי: ב וַתַּהַר הָאִשָּׁה
 וַתֵּלֶד בֶּן וַתֵּרָא אֹתוֹ כִּי־טוֹב
 הוּא וַתִּצְפְּנֵהוּ שְׁלֹשָׁה יָרְחִים:
 ג וְלֹא־יָכְלָה עוֹד הַצִּפְּנִי וַתִּקַּח

תְּרַמְנָה וְכֹל בְּרָמָא תְּקִימוֹן:
 א וַאֲזַל גְּבִרָא מִדְּבֵית לְוִי
 וְנָסִיב יֵת בֵּת לְוִי:
 ב וְצִדִּיאַת אִתְמָא וַיִּלְיֵד
 בֶּר וַחֲזוֹת יָחַד אֲרִי טַב
 הוּא וַאֲטַמְרֵתָּה תִּלְתָּא
 יָרְחִין: ג וְלֹא יָכִילַת עוֹד
 לְאַטְמְרֵתָּה וְנָסַכְתָּ לָּהּ

תולדות אהרן
 (א) וילך איש סוטה יב. בכא בתרא
 קיט: (ב) ותהר האשה סוטה יב:
 (ג) ולא יכלה סוטה שם,

בעל הפורים

(א) וַיִּלְךְ אִישׁ. ב' במסורה:

הָקָא, וְאִידָךְ וַיִּלְךְ אִישׁ מִבֵּית לְחָם יְהוּדָה, לומר, על־יְדֵי הַלִּיכָהּ זו בָּא הַגּוֹאֵל הַרְאָשׁוֹן, וְעַל־יְדֵי אוֹתָהּ
 הַהֲלִיכָה יָבֹוא הַגּוֹאֵל הַאֲחֵרוֹן, שֶׁהוּא מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד שְׂיָבֹוא בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ: (ב) כִּי טוֹב הוּא. ה'
 תְּגִין: שְׁנַיִם בְּשִׁי"ח וְאֶחָד בְּנֵא"ו וְשְׁנַיִם בְּבִי"ת. לומר שֶׁעֲחִיד לְקַבֵּל תְּמַשָּׁה וְחֻמְשֵׁי חוֹרָה, שְׁנֹאֲמַר עֲלֵיהָ
 "כִּי לֶקַח טוֹב נָתַתִּי לָכֶם": יָרְחִים. ד' בְּמַסּוּדָה: הָקָא, וְאִידָךְ אֲרִשׁ יָרְחִים; בְּמַסְפַּר יָרְחִים אֵל יָבֹא;
 תְּסַפֵּר יָרְחִים תְּמַלְאֲנָה. כְּדֹאִיתָא כְּפֹרֵק קָמָא דְסוּטָה, שְׁמַנּוּ לָהּ הַמְצַדִּיִּים שֶׁשָּׂה תְּרַשִׁים מֵיוֹם
 שֶׁתְּחַזִּירָה, וְהִיא נִחְצְבָרָה שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים קָרַם שְׁגַרְשָׁה. וְזֵהוּ שְׁנֹאֲמַר "תְּסַפֵּר יָרְחִים תְּמַלְאֲנָה", שֶׁסְּפָרוּ
 הַיָּרְחִים כְּדִי שִׁדְעוּ עַת לְדַתָּה. "בְּמַסְפַּר יָרְחִים אֵל יָבֹא", שֶׁלֹּא יָכִלוּ לִידַע מְסַפֵּר הַיָּרְחִים, כִּי הָיוּ לָהּ
 שְׁלֹשָׁה יָרְחִים קָרַם שְׁגַרְשָׁה. וְזֵהוּ "אֲרִשׁ יָרְחִים", כְּלומר, כִּשְׁגַרְשָׁה הָיוּ לָהּ שְׁלֹשָׁה יָרְחִים מִהַעֲבֹד:
 (ג) וְלֹא יָכְלָה. ב' בְּמַסּוּדָה: הָקָא וְלֹא יָכְלָה עוֹד הַצִּפְּנִי, וְאִידָךְ וְלֹא יָכְלָה אֲרִץ מְגוּרֵיהֶם. מְלַמֵּד

רש"י

אִם מַמְלָרִים אִם מִיִּשְׂרָאֵל, וְרוֹחִין אֲנִי
 שְׂסוּפֹו לְלִקוֹת בְּמִים. לְפִיכָךְ גָּזַר אוֹתוֹ
 הַיּוֹם חָף עַל הַמְּלָרִים, שֶׁנֶּחְמַר: "כֹּל
 הַבֶּן הַיִּלּוּד", וְלֹא גִחְמַר: הַיִּלּוּד
 לְעִבְרִים. וְהֵם לֹא הָיוּ יוֹדְעִים שְׂסוּפֹו
 לְלִקוֹת עַל מִי מְרִיבָה: (א) וַיִּקַּח אֶת
 בֵּת לְוִי. פְּרוֹשׁ הָיָה מִמֶּנָּה תְּפִנִי
 גִּזְרַת פְּרַעֲה, (וַחֲזֵר וְלִקְחָהּ. וְזֵהוּ
 "וַיִּלְךְ", שֶׁכֵּלֵף בְּעֵלְת צַחוֹ, שֶׁאֲמַרְכָּה
 לוֹ: גִּזְרַתְךָ קָשָׁה מִשָּׁל פְּרַעֲה, אִם
 פְּרַעֲה גָזַר עַל הַכְּבָרִים, וְאִתָּה גַם בֶּן

עַל הַכְּבָרִים. בְּרַשִׁי יִשָּׁן) וְכַחֲזִירָה, ד'
 וַעֲבָה צֶפֶה לְקוֹחִין טְנִיִּים. וְחָף הָיָה
 וְהַכְּפָה לְהִיּוֹת נִעְרָה. ה' וַיַּת מֵאֵה
 וְשִׁלְטִים טָנָה הַיָּסָה, שֶׁנּוֹלְדָה צְבוּרָה
 לְמַלְרִים צִין הַחֹמוֹת, וּמֵאֲחִים וַעֲשֵׂר
 נִשְׁתַּחֲוּוּ שָׁם, וְכַשִּׁינְלָחוּ הָיָה מִשָּׁה צִין
 שְׂמוֹנִים טָנָה, אִם בֶּן פְּשִׁנְתַּעֲבָרָה מִמֶּנּוּ
 הַיָּסָה צֶת מֵאֵה וְשִׁלְטִים, וְקוֹרָא אוֹתָהּ
 צֶת לְוִי: (ב) כִּי טוֹב הוּא. שֶׁנּוֹלְדָה,
 וְחַמְלָה הַצִּפְּנִי פְלוֹ ד' אוֹרְבָּה: (ג) וְלֹא
 יָכְלָה עוֹד הַצִּפְּנִי. שְׁמַנּוּ לָהּ

עיקר שפתי חבמים

ד דבא מיד אחר לקוחים וקטערה וילנה את משב, ולבחן ומרסם היו גדולים יותר ממשה לכן

מ

שמות ב שמות

אונקלוס 509

לו תִּבְתַּב גַּמָּא וְתַחֲמַרְהָ בְּחֵמֶר
 וּבִזְפָּת וְתִשֵּׁם בָּהּ אֶת־הַיָּלֵד
 וְתִשֵּׁם בְּסוּף עַל־שֵׁפֶת הַיָּאֵר:
 וְתִתְצַב אַחֲתוֹ מֵרַחֵק לְדַעָה
 מִה־יַּעֲשֶׂה לוֹ: ה וְתִרְדַּב בַּת־
 פְּרַעֲהַ לְרַחֵץ עַל־הַיָּאֵר
 וְנַעֲרַתֶּיהָ הִלְכַת עַל־יַד הַיָּאֵר

תבובתא דגמא ותפתה
 בתמרא ובזפתא ושויאת
 בה ית רביא ושוייתה
 ביצרא על פיך נהרא:
 ד ואתעפרת אתה מרחיק
 למידע מה יתעבד לה:
 ה ונתחת בת פרעה למסחי
 על נהרא ועולימתהא
 מהלכין על פיך נהרא

תולדות אהרן

(ד) ונתצב מגילה יד. סוטה ט:
 יא. יג. (ה) ותרדב בת מגילה יג.
 סוטה יב.

בעל המורים

שעשיתה לו מערה בארץ,

ואפלו תחת הקרקע חפשו אחריו מפני שיערו שמשם יצא הגואל. והו' "גלא יכלה ארץ", "ולא יכלה עוד הצפנו": גמא. ג' במסורה: הקא, ואידך השלח פים צירים ובכלי גמא על פני מים. שאפלו בים שלח ציר, דהינו בת פרעה, להציל פלי גמא. ואידך פאיוב היגאה גמא. רמו למאן דאמר 'איוב בימי משה הנה': (ה) ותרדב בת פרעה. סופי תבות דתה. מלמד ששנתה דתה, שהלכה להתגיר: ונצרתיה. ג' במסורה: הקא, ואידך ותקם רבקה ונערתיה. לומר שנתגירה ותפשה מעשה האמהות. ואידך וישפה ואת נערוותיה. "וישפה", ששנתה דתה: "ואת נערוותיה", שבא המלאך והרגם לפי שמנעיה לקחת התבה, ולקחה נערוות אחרות:

רש"י

המלכים מיום שהחזירה, והוא ילדתו
 לשפס חדשים ויום אחד, שהיולדת
 לשבעה יולדת ז למקטעין, והם גדקו
 אחריה לסוף תשעה: גמא. גמא
 בלשון משנה (שנת טח ע"א), ובלשון
 יו"ק (סמר), ודבר רב הוא ועומד
 בפני רב ופני קטה: בחמר
 ובזפת. זפת מפתח וטיע מפפנים,
 כדי שלא ירים אותו לדיק ח רית רע
 של זפת: ותשם בסוף. הוא לשון
 חגס, רושיו"ל בלשון (קנה), ודומה לו:

"קנה וסוף קמלו" (ישעיה יט, ח):
 (ה) לרחץ על היאר. סרס
 במקרא ופרשכו: ופרד פת פרטה
 על היאר, לרחץ בו: על יד היאר.
 חלל היאר, קמו: "ראו חלקת יחז
 אל יד" (שמואל ב יד, ט), והוא לשון
 יד ממש שיד האדם סמוכה לו.
 ורבותינו דרשו (סוטה יב ע"ב):
 "הולכות" - לשון מיתה, קמו:
 "הנה חנכי הולך למות" (בראשית
 כב, לב), הולכות למות, לפי שמחו ט

עיקר שפתי חכמים

ג"כ (בראשית א, ח): ז חף על פי שהוא לשפס חדשים ויום אחד הוא ח: ח עין לעיל פרשת נח
 (בראשית ג, י) מה שכתב שם: ט השפחות מחו שנת פרעה שלא להציל את משה:

שמות ב שמות

אונקלוס 510

וַתֵּרָא אֶת־הַתָּבַח בְּתוֹךְ הַסּוּף
וַתִּשְׁלַח אֶת־אֶמְתָּהּ וַתִּקְחֶהָ:
וַתִּפְתַּח וַתֵּרְאֶהוּ אֶת־הַיֶּלֶד
וַהֲגִיהַ נְעוּר בִּבְהָ וַתַּחְמֵל עָלָיו
וַתֹּאמֶר מִיֶּלְדֵי הָעִבְרִים זֶה:
וַתֹּאמֶר אַחֲתוֹ אֶל־בֵּת־פְּרֹעֶה
הָאֵלֶּף וַקְרָאתִי לָךְ אִשָּׁה מִיִּנְקַת
מִן הָעִבְרִית וַתִּינֶק לָךְ אֶת־
הַיֶּלֶד: הַ וַתֹּאמֶר לָהּ בֵּת־פְּרֹעֶה
לָכִי וַתִּלְךְ הָעֵלְמָה וַתִּקְרָא אֶת־

וַחַוֹת יֵת תַּבּוּחָא בְּנוּ יַעֲרָא
וְאוֹשַׁטַת יֵת אֶמְתָּהּ וַנִּסְבְּתָהּ:
וּפְתַחַת וַחַוֹת יֵת וַיִּבְיָא וְהָא
עוֹלִימָא כְּבִי וַחַסַת עֲלוֹתֵי
וַאֲמַרַת מִבְּנֵי יֵהוּדָאִי הוּא
דִּין: ז וַאֲמַרַת אַחֲתָהּ לְבַח
פְּרֹעֶה הָאֵיזִיל וַאֲקָרִי לֵיהּ
אַתָּמָא מִיִּנְקָתָא מִן יֵהוּדִיתָא
וַחַוִּיק לֵיהּ יֵת וַיִּבְיָא:
ח וַאֲמַרַת לָהּ בֵּת פְּרֹעֶה
אֵיזִילִי וְאַזְלַת עוֹלִמָתָא
וַקְרַח יֵת אֶמָה דְרַבִּינָא:

תולדות אהרן
(ו) ותפתח סוטה שם, (ז) ותאמר
אחתו שם, (ח) ותאמר לה שם,

בעל המורים
(ו) והגיה נער בבה. זה
אמר, שהניחמו אצל התבה.
נער בבה פגימטרא זה אהרן
הבחן: (ז) האלה. ג
במטרה: נקא, ואידך האלה
והשתי בפלשתיים, גפי דוד, ואידך האלה אל רמת גלעד. לומר שדברי גביאים מתקיימים בדברי
אנרים ותמים, שמרים נתנבאה על משה קדם שנולד, כמו שדרשו רבותינו ז"ל:

רש"י

צב. והכתיב מסימן, כי למכ לנו
לכחצ "וגשרוקיב הולכות": את
אמיתה. חת י ספחטה. ורצוניתו
דרשו (סוטכ סס): לשון יד, חצל לפי
דקדוק לשון הפקדש ה"ב לו להקד
חמטה, מ"ס דגושפה. והס דרשו: "חת
חמטה" - חת ידה, שגשפרצב ב
חמטה חמות הרצה: (ו) ותפתח

וַתֵּרָא אֶת־הַתָּבַח. חת מי רחטה? - הילד,
זכו פשוטו, ומדרשו (סס): טרחטה ל
עמו שכינה: והגיה נער בבה. קולו
ח פגשר: (ז) מן העברית.
שפחזירפו על מלריות הרצה לונק,
ולא ינק, לפי שכיב עמיד לדבר
עס השכינה: (ח) ותלך העלמה.
הלכה פזריות ועלמות, קטלם:

עיקר שפתי חכמים

י ואם תאמר הא שרש רש"י הולכות לשון מיתה שכימית חת השפחות. תרנו בגמרא שפחזיר לה
שפחה חמת בצביל כבוד מלכות וחותה שפחה לה: ב מדלח קחיב: חת שפחטה, ומדלח קחיב גם
פז: ידה, דרשו שגשפרצב הרצה חמות: ל משום שפגשו "הו" מפצח "והקלח" מיקר, דהא
קחיב חמר זה: "חת הילד", לכן דרשו על השכינה: ח דקשה לרש"י הלא מתחיל קראו ילד, לכן

<p>יא שמות ב שמות אם הילד: וּתֹאמֶר לָהּ בַת־ פַּרְעֹה הִילִיכִי אֶת־הַיֶּלֶד הַזֶּה וְהִנֵּקְהוּ לִי וְאֲנִי אֶתֵּן אֶת־שִׁכְרִי וְתִקַּח הָאִשָּׁה הַיֶּלֶד וְתִנְיֶקְהוּ: וַיִּגְדַּל הַיֶּלֶד וְהִבְאִיְהוּ לְבַת־ פַּרְעֹה וַיְהִי־לָהּ לְבֵן וְתִקְרָא שְׁמוֹ מֹשֶׁה וְתֹאמֶר כִּי מִן־הַמַּיִם מָשִׂיתָהוּ: ^{יא} וַיְהִי בַּיָּמִים הָהֵם וַיִּגְדַּל מֹשֶׁה וַיֵּצֵא אֶל־אֶחָיו בְּסַבְלָתָם וַיֵּרָא</p>	<p>511 אונקלוס ט ואמרת לה בת פרעה אובילי ית רביא תדין ואנקהי לי ואנא אמן ית אנרן ונסבת אתא ית רביא ואניקמה: י ורבא רביא ואיתמה לבת פרעה ותה ותה לה לבר וקרת שמה משה ואמרת ארי מן מיא שחלמה: יא ותה ביומיא האנון ורבא משה ונפק לות אחוהי וחזא בפלמנחון וחזא גבר משייתהו: שלישי יא ויהי בימים ההם ויגדל משה ויצא אל אחיו בסבלתם וירא</p>
---	--

רש"י

<p>בקימותי, ומן טז - הציבותי, ומן זח - הציבותי. או משתיבו, כמו: "ומשתי חת עון החרץ" (חכריה ג, ט). חזל משתי חינו חלל מגזרת פיזב שפעל טלפ מיסד זכה"ח צסוף הפיזב, בגון: משה, זנה, עשה, לוח, פנה, בשיזח לומר זכס פעלתי, קזח היו"ד במקום ה"ח, כמו: עשיתי, צניתי, פניתי, לויתי: (יא) ויגדל משה, וכלל קצר קתב (לעיל פסוק י): "ויגדל הילד" חמר רצי יהודה ברצי חלעתי: בראשון - לקומה, וכהני - לגדלה, שמנהו פרעה על ציחו: וירא</p>	<p>(ט) היליכי. נתנפלה ולא ידעה מה נתנפלה ו כי שליכי (י) משיתהו. פתרגומו: שחלטה - הוא לשון הולכה בלשון חרמי, כמשחל צניחה ט מחלצה (ברכות ט ע"ח). ובלשון עברי "משיתהו", לשון הסירותו, כמו: "לא ימוש" (יבוש ח, ח), "לא משוי" (במדבר יד, מד), כך חצרו מנחם. ואני חומר שחינו ממחצרת מש וימוש, חלל מגזרת משה ולשון הולכה הוא, וכן: "ימשני ממים רצים" (שמואל ב' כב, י). שאלו הים ממחצרת מש, לא ישכן לומר משיתהו, חלל המישותיבו, פחטר יחמר מן קס -</p>
---	--

עיקר שפתי חבמים

פרש: קולו קנטר: ו מזלח פתיב: הא לך, לכן פרש: הא מכ שליכי, כי לך הוא: ט כהנפחת שטר

יב

שמות ב שמות

אונקלוס 512

אִישׁ מִצְרַיִם מִבֶּה אִישׁ-עִבְרִי
 מֵאֲחֵיו: יב וַיִּפֶן כֹּה וְכֹה וַיֵּרָא
 בִּי אִין אִישׁ וַיִּךְ אֶת-הַמִּצְרַיִם
 וַיִּטְמְנֵהוּ בַחֹל: יג וַיֵּצֵא בַיּוֹם
 הַשְּׁנַיִ וְהִנֵּה שְׁנַיִ-אֲנָשִׁים עִבְרִים
 נֹצִים וַיֹּאמֶר לְרִשָׁע לָמָּה תִּכָּה

מצרי מתי לגבר יהודי
 מאחיו: יב ואתפני לכא
 ולכא ותוא ארי לית גברא
 ומתא ית מצראה וטמרה
 בחלא: יג ונפק ביומא
 תנינא והא תרין גברין
 יהודאין נצון ואמר לחיבא

תולדות אהרן

(יב) ויפן כה וכה וירא נח.
 (יג) נצים נדרים סד: ויאמר לרשע
 סנהדרין נח.

בעל המורים

(יג) נצים. ג: עברים נצים,

וגבי סנהריב להשאות גלים נצים ערים בצורות, חד במלכיס"ב וחד בישעיה. לומר שהרשעים ישאו שממה וחרוב יחרבו, דקתיב "כי מתו כל האנשים המבקשים את נפשך", ודרשו רבותינו ו"ל דהינה

רש"י

בסבדתם. נתן עיניו ולבו להיות
 מלך עליהם: איש מצרי. נוגש היה,
 ע ממנה על שזכרי וקראל, וכה
 מטמדם מקרות פ הכצר למלאכתם:
 מכה איש עברי. מלקכו צ ורדכו.
 ובעלה של שלונית צת דברי ק הוי,
 ונתן עיניו צה, וצליה הסמידו
 והולילו מצוחו, וכוא חזר ונגנס
 לצית וצח על אשתו, ר כסורה
 שכוה צעלה, וחר האיש לציתו

והרגיש בצדו, וכסרחה אותו מצרי
 סהרגיש בצדו, הוי מכהו ורדכו כל
 היום: (יב) ויפן כה וכה. ראה
 מה עשה לו צצית ומה עשה לו
 צצדו. ולפי פשוטו - פמטמו: וירא
 פי אין איש. שאין איש עתיד ללחם
 ממנו ו סיתגיר: (יג) שני אנשים
 עברים. דתן ולציתם, הם ח
 סכותירו מן המן: נצים. מריצים:
 לצח תפה. חף על פי שלא הככו

עיקר שפתי חכמים

מן הצלב: ע מדקמד "וירא כסבלותם מכה איש מצרי", דמטמע הכהאה גאה צציל הסבלות,
 לכן פרש: נוגש וכו': פ מחד שקורין הסרגנולים הוי לריבין לעמד למלאכתם: צ הו דלא פרש
 רש"י סהמית אותו. ציין דקתיב: "וירא פי אין איש", ופרש רש"י פי אין איש עוב עתיד ללחם
 ממנו. ולמה הוי לריף לראות זאת, הלא צכורג נפש צתיב: "נפש תחת נפש" (למנו כה כס). חלא
 סהלקכו, על צן לריף לראות פי אין איש עוב עתיד ללחם ממנו. ולא קשה חס צן למה כרגו,
 יש לומר פי צני לח לזכרתן זו היא מיסתן וכן מזכרין להכאה ציארל, וצחס הוי רוחה איש
 עוב עתיד ללחם ממנו הוי דן אותו צדיני וקראל ולא צדין צן לפ: ר דלקמן פרש רש"י סהכתיב
 סרסמה שלא היתה זוגה צלצדי, על צרחד לריף לומר שזאת היתה היא עלמה: ר וצח מתין
 גס צן קפוא דלעיל למה כרגו. ציין קצח על אשתו, דצבי צני לח צתיב: "וירא כהמית" (כססס
 ג כה) - ולא צחשת חצרו, ותיב מיכה על זה פי הוא מטבע מזות צני לפ: ו דקשה לרש"י למה
 צתיב: "וירא פי אין איש", ולא צתיב: אדם, חלא כגותו איש צדיק סססיד להצגיר: ח דקתיב

513 אונקלוס

שמות ב שמות

רעה: ^ד ויאמר מי שמך לאיש
 ער ושפט עלינו הלהרגני
 אתה אמר פאשר הרגת את
 המצרי ויירא משה ויאמר
 אכן נודע הדבר: ^{טו} וישמע
 פרעה את הדבר הזה ויבקש
 להרג את משה ויברח משה
 מפני פרעה וישב בארץ מצרים

למא את פחי לחברך:
 יד ואמר מן שרף לגבר
 רב ודין עלנא הלמקטלי
 את אמר במא דקטלתא ית
 מצרואה ודחיל משה ואמר
 בקושטא אתידע פתגמא:
 טו ושמע פרעה ית פתגמא
 הדין ובצע למקטל ית משה
 וערק משה מן קדם פרעה
 ויחב בארעא דמצרים ויחיב

תולדות אהרן
 (יד) וירא משה עקידה שער צב:

בעל המורים
 דתן ואבירם, שירדו מנכסיהם
 וקדבו במיחם: (יד) שמך. ב'
 במסורה: מי שמך לאיש;
 ועתה שמך ה' אלקיך
 ככוכבי השמים לרב. הרשע אמר "מי שמך", ונתחוב מעיד עליו "ועתה שמך ה' אלקיך":

רש"י

נקרא לשע א צהרמת יד: רעה.
 לשע ב פמותך: (יד) מי שמך
 לאיש. וכרי עודך נער: הלהרגני
 אתה אמר. מפאן חנו למדים
 סברגו ג פשם המפרט: ויירא
 משה. כפשוטו. ומדרשו (תנחומא
 שמות, א: דאג לו על שרחה
 צישראל לשעים ד דלעורין, אמר:
 מעתה שפח אינס ראיון להגאל:
 אכן נודע הדבר. פמשמעו.
 ומדרשו (שמות רבה א, ל): נודע לי

הדבר שבייסי קמפ עליו: מה
 חטאו ושראל מפל שבטים חמות
 להיות נקדים צעבודת ה פרך, חבל
 רוחי חני שחס ראויים לכך:
 (טו) וישמע פרעה. הם ו
 הלטינו עליו: ויבקש להרג את
 משה. מסרו לקוסטינר להרגו ולא
 שלטו צו החרב, הוא שאמר משה:
 "ויילגני מחרב פרעה" (לקמן יח, ד):
 וישב בארץ מצרים. נתעבב שם,
 פמו: "וישב יעקב" (בראשית לו, א):

עיקר שפתי חכמים

קבל: "פני חנאים", וכתוב בתם: "סורו לא מעל חבלי החנאים", צפרשת קרח (במדבר טו, כו):
 א פי "תכה" הוא עתיד, ופרשו: למה חסה חלכה לבבות רשף: ב דקראו "רשף" - פמותו
 ג מדקדקו: "הלהרגני חסה אומר", משמע צלמירא הרגו: ד פרוש מלשנים: ה דאף על צב דקצר
 (גזרה: "ועבדום וטנו חסם" (בראשית טו, יט), מפל מקום הא היה לאברכה שחר פנים. ועוד
 צעבודת שרף לא נגזר: ו דתן ואבירם, דמשמע פ"ט דנדרים דף טו ט"ג מפסוק "כי מחו כל

יד

שמות ב שמות

אונקלוס 514

וַיָּשָׁב עַל־הַבְּאֵר: מִן וּלְכֶתֶן
 מִדֵּין שִׁבְעַת בָּנוֹת וּתְבֵאֲנָהּ
 וּתְדַלְּנָהּ וּתְמַלְּאָהּ אֶת־הַרְהָטִים
 לְהַשְׁקוֹת צֵאן אֲבִיהֶן: יוֹיָבֹאוּ
 הָרָעִים וַיִּגְרְשׁוּם וַיִּקֶּם מֹשֶׁה
 וַיּוֹשִׁיעֵן וַיִּשְׁקֵן אֶת־צֵאֲנָם:
 וּתְבֵאֲנָה אֶל־רְעוּאֵל אֲבִיהֶן
 וַיֹּאמֶר מִדְּוַע מִתְּרִתֶּן בַּאֲ הַיּוֹם:
 יִתְּאמְרֶן אִישׁ מִצְרֵי הַצִּילָנוּ
 מִיַּד הָרָעִים וְנִסְדָּלָה דָּלָה לָנוּ
 וַיִּשְׁקֵן אֶת־הַצֵּאֲנִי: ב וַיֹּאמֶר אֶל־
 בָּנֹתָיו וְאִיוֹ לָמָּה זֶה עֹזְבֶתֶן

על בְּיָרָא: טו וְלִרְבָּא
 דְּמִדֵּין שִׁבְעַת בָּנוֹת וְאֲתֵאָה
 וּדְלָאָה וּמְלָאָה יָת רְהָטֵיא
 לְאַשְׁקָאָה עֵנָא וְאַבְוִתֶּן:
 יו וַיָּבֹאוּ הָרָעִים וַיִּגְרְשׁוּם
 וַיִּקֶּם מֹשֶׁה וַיִּפְרֹקֵנּוּ וַאֲשְׁקִי
 יָת עֵנָתֶן: יח וַאֲמַתָּה לֹחַ
 רְעוּאֵל אֲבִיהֶן וַאֲמַר מָה
 דִּין אוֹחֵיתֶיךָ לְמִיתִי יוֹמָא
 דִּין: יט וַאֲמַרָא גְבֵרָא
 מִצְרָאָה שׁוֹבְכָא מִיַּד רְעֵיא
 וְאִף מְדָלָא דְלָא לָגַא
 וַאֲשְׁקִי יָת עֵנָא: כ וַאֲמַר
 לְבָנֹתָה וְאִן הֵנָּה לְמָא
 דִּינוּ שְׁבַקְתֶּיךָ יָת גְּבֵרָא

בעל הטורים
 (טו) וְלִכְתֶּן. ג' בְּמִסְוֶדָה:
 וְלִכְתֶּן מִדֵּין, וְשְׁנֵי טַעְמִים בְּפִי
 פֶּסֶל מִיָּקָה בְּחֵיב לֵאב וְלִכְתֶּן.
 יָתֵרוּ הֵיחָד וְכִתְּוֹ לְעִבּוּדָה
 וְרָה, וְכַעֲשׂוֹשָׂא מֹשֶׁה אֶת בְּתוּ
 הַצִּירָד מֹשֶׁה לְדוּר לוֹ שֶׁבֶן
 הָרֵאשׁוֹן שִׁינְלֵד לוֹ שִׁיחֵיהָ כְּמֹר
 לְעִבּוּדָה וְרָה. וְזֶה הֵיחָד כְּנִתְּוֹ, כִּי
 יָדַע שִׁיחֵיזִיר אֶת חֲמוּר לְמוֹטֵב,
 כְּמוֹ שֶׁעָשָׂה, שְׁחָדִי נִתְּגַדֵּד; מִכָּל מְקוֹם נַעֲשֶׂה
 גְּרָשָׁם בְּן מִנְשֵׁה, נִי"ן חֲלוּתָה, וְדָרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל: בֵּן מֹשֶׁה הֵיחָד, אֲלֵא שְׁתַּלְּיִן תַּשְׁלַקְלָה בְּמַקְלָקֵל:
 רש"י

וַיָּשָׁב עַל הַבְּאֵר. לְשׁוֹן וְשִׁיבָה, לְמַד
 מִיַּשְׁקֵן שֶׁנֶּחְדָּג לוֹ זְמוּנָה עַל הַבְּאֵר:
 (טו) וְלִכְתֶּן מִדֵּין. כִּי שֶׁבַע בָּנוֹת וּפְרָט
 לוֹ מִעִבּוּדָה זָרָה וְגִדּוּבוֹ מֵאֲלֵלִים: אֵת

הַרְהָטִים. הַרְהָטִים הֵם הַמַּיִם
 הַטְּבוּעִים בְּהַרְהָטִים. מִפְּנֵי
 הַגְּדִי: (כ) לָמָּה זֶה עֹזְבֶתֶן. הַכִּיּוֹר
 שֶׁהוּא מִתְּרֵעוֹ שֶׁל יַעֲקֹב, הוּא שְׁכָמִים

עיקר שפתי חכמים
 הַחֲכָמִים" וְכו': וְדַקְשָׁה לְרַש"י, דְּכִיּוֹן שְׁכָמִים כִּיּוֹן לְמַח גְּרָטִים הַרְהָטִים אֵת לְאֵלֵי וְדָלֵי פְרוֹט
 הֵיחָד מִעִבּוּדָה כּוֹכְבִים שֶׁל מִדֵּין לְעִבּוּדָה כּוֹכְבִים חֲסִרָה, כִּדְפַרְשׁ רַש"י שֶׁהֵתֵבָה עִם מַעֲכָב בֶּן חֲסִד
 וְכו', וְלֵא דְהַגִּיר מִמֶּשׁ עַד שֶׁשָּׁמַע קְרִיעַת זֶס סוּף: הוּא דַקְשָׁה לְרַש"י מִמֶּה וּפְשָׁדָה, אִם הֵיחָד יוֹדְעוֹת
 שְׁכָמִים צָחִים תַּחֲלֵב לְמַח צָחוֹ הֵן צֵעַת שְׁכָמִים צָחִים, וְאִם לְקַטְמִים יִחְסְרוּ הַרְהָטִים לְצוּרָה.

515 אונקלוס

שמות ב שמות

טו

אֶת־הָאִישׁ קִרְאֵן לוֹ וַיֹּאכַל
 לֶחֶם: כַּאֲ וַיֹּאכַל מֹשֶׁה לְשֶׁבֶת
 אֶת־הָאִישׁ וַיִּתֵּן אֶת־צִפְרָה בְּתוֹ
 לְמֹשֶׁה: כַּב וּתְלָד בֶּן וַיִּקְרָא
 אֶת־שְׁמוֹ גֵרְשֵׁם כִּי אָמַר גֵּר
 הָיִיתִי בְּאֶרֶץ נִכְרִיָּה: פ כַּג וַיְהִי
 בַּיָּמִים הָרַבִּים הָהֵם וַיָּמָת מֶלֶךְ
 מִצְרַיִם וַיֹּאנְחוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל
 מִן־הָעֲבֹדָה וַיַּזְעִקוּ וַתַּעַל
 שׁוֹעַתָם אֶל־הָאֱלֹהִים מִן־הָעֲבֹדָה: כד וַיִּשְׁמַע

קרון לה ויכול לקמא:
 כא וצכי משה למיתב עם
 גברא ויחב ית צפרה ברתה
 למשה: כב וילדת בר וקרא
 ית שמה גרשם ארי אמר גיר
 הויתי בארע נוכראה:
 כג והוה ביומא סגיאיא
 האנון ומית מלכא ומצרים
 ואנחו בני ישראל מן
 פלחנא דהנה קשי עליהון
 וזעיקו וסליקת קבלתהון
 לקדם " מן פלחנא:
 כד ושמיצ קדם " ית

תולדות אהרן
 (כ) קראן לו ויאכל לחם סנהדרין
 קד. (כא) ויאכל משה נדרים טה.

רש"י

עולים לקראתו: ויאכל לחם. שמה
 ישא רחמ ט מפס, כמכ דחף חמר: "כיו
 חס בלחם חמר הוא אוכל" (בראשית לט,
 ח: (כא) ויאכל. פתרגומו (ספרים
 לחרים: קממטו); ודומה לו: "הואל נח
 וליו" (שופטים יט, ח), "ולו הואלנו"
 (יהושע ז, ז), "הואלתי לדבר" (בראשית יח,
 כז). ומדרשו (שמות רבה ח, ג): לשון חלה,

עיקר שפתי חכמים
 חס בן מה זכ ששאל למכ זכ מהרסן, חפצר שברושים חמרו וכן הסקו חת לאנס לפני הרושים.
 חלה של ברסן גריק לומר שחברו היום לנח, שחף חס לא צאו הרושים לא היו צאות כל כך
 מהרה. לכן שאל חסן מה זכ מהרסן וכו', וכן השיבו שאלה המים לקראתו ולא הוצרכו לשאב
 המים, מדקחיז לשינוי: "וסמלנה חס הרכעים", וחס חמרו: "וישק חס בלחן" - חלה הרכעים:
 ט כמו שפרוש "ויואל" - ויחלץ משה, משמע שפסח משה צהו, ויחלף נרמו בפסוק,
 חלה ודאי "ויואל לחם" - שמה ישא רחמ מפס וכו'. ועוד שלשון "למכ זכ צוזסון" משמע בן:

טו

שמות ב ג שמות

אונקלוס 516

אֱלֹהִים אֶת־נִאֲקַתֶּם וַיִּזְכֹּר
 אֱלֹהִים אֶת־בְּרִיתוֹ אֶת־
 אַבְרָהָם אֶת־יִצְחָק וְאֶת־יַעֲקֹב:
 כה וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 וַיֵּדַע אֱלֹהִים: ס רביעי ג א וּמִשָּׁה
 הָיָה רָעָה אֶת־צֹאן יִתְרוֹ חֲתָנּוּ
 פֶּהֶן מִדֵּינָן וַיִּנְהַג אֶת־הַצֹּאן אַחֲרֵי
 הַמִּדְבָּר וַיָּבֹא אֶל־הַר הָאֱלֹהִים
 חֲרָבָה: וַיֵּרָא מִלְּאֲךָ יְהוָה
 אֵלָיו בְּלִבַּת־אֵשׁ מִתּוֹךְ הַסֵּנֶה
 וַיֵּרָא וְהִנֵּה הַסֵּנֶה בֹּעֵר בְּאֵשׁ וְהַסֵּנֶה אֵינֶנּוּ
 אֲפֹל: ג וַיֹּאמֶר מִשָּׁה אַסְרֵה־נָּא וְאַרְאֵה אֶת־

קבלתהון ודכיר יי ית קימה
 דעם אברהם דעם יצחק
 ודעם יעקב: כה וגלי
 קדם יי שעבודא דבני
 ישראל ואמר בממרה
 למפרקהון יי: א ומשת
 הנה רעי ית ענא דיתרו
 חמוהי דבא דמדין ודכיר ית
 ענא לבתר שפר רעי
 למדבא ואמא לטורא
 דאתגלי עלוהי יקרא דיי
 לחרב: ב ואתגלי מלאכא
 ביי לה בשלהובית אשתא
 מגו אסנא וחזא וקא אסנא
 בער באשתא ואסנא ליתוהי
 מתאכיל: ג ואמר משה
 אתפני כען ואחזי ית חזונא

תולדות אהרן

(ב) וירא מלאך שבת סז. בלבת אש
 בנא קמא ס. (א) ויאמר משה
 אסורה נא שבת סז. עקידה שער מו.

רש"י

ורומן דדמס: (כד) נאקתם. וזמן
 לעקתם, וכן: "מעיר מקום ונאקו"
 (איוב כד, יט): את ברייתו את
 אברהם. עם חזקתם: (כה) וידע
 אלהים. נמן עליהם לנ ולא
 כעלים עיניו: (א) אחר המדבר.
 להסתלק מן הגל, שלא ירעו בשדות
 חמרים: אף הר האלהים. על שם
 כעתידי: (ב) בלבת אש. בשלכות
 אש - לכו על אש, כמו: "לכ
 הכמוס" (דברים ד, יח), "בלב
 כאלה" (שמואל ב, יח, יח). ואל
 סתמם על כתיבו, שיש לנו פירוש
 צו: "מה המלה לבתך" (יחזקאל עז,
 ט: מתוך הסנה. ולא חילן אחר,
 משום: "עמו חלכי בלכה" (מכילים
 לא, טו): אפ"ל. נאכל, כמו: "לא
 עבד צב" (דברים כא, ג), "אשר לקח
 משם" (בראשית ג, כט): (ג) אסרה
 נא. אסורה מפאן להתקרב שם:

פסוק א'

1. Who is "איש" in this פסוק?

2. Who is the "בת לוי" in this פסוק?

3. Why are they getting married now? _____

פסוק ב'

Similarity	Suffix	Prefix	שָׂרַשׁ \ מְקוּר	Translation	Word
					וַתַּהַר
					וַתֵּלֶד
					וַתֵּרָא
					אֹתוֹ
					וַתִּצְפְּנֶהוּ
					בְּרַחִים

1. Why did מֵשֶׁהׁהוּא hide יוֹכָבֵד?

2. For how long did she hide him? _____

רַשִׁי

Every mother thinks her child is good, what was so special about מֵשֶׁה?

כי טוב הוא: כִּשְׁנוֹלָד, נִתְמַלֵּא הַבְּיָת כָּלוּ אֲוֹרָה.

3. What did יוֹכָבֵד see that showed her מֵשֶׁה was so special? H (4) _____

(E) _____

על מי / מה נאמר?

.....
.....
.....

Write the שרשים:

.....
.....

פְּסוּק ג'

Similarity	Suffix	Prefix	שָׂרַשׁ \ מְקוֹר	Translation	Word
					יָכְלָה
					הַצְּפִינוּ
					תָּבֵת
					גִּמְאָ
					וַתַּחַמְרָה
					בַּחֲמֹר
					וּבְזָפֹת
					וַתִּשֶׂם
					בְּסוּף
					שֵׁפֶת
					הַיָּאֵר

1. How did מֹשֶׁה hide יוֹכָבֵד? _____

2. Why did she hide him in this way? _____

רָשָׁיו

Why couldn't מֹשֶׁה hide יוֹכָבֵד any longer?

ולא יכלה עוד הצפינו: שמנו לפי המלריים מיום שהחזירה, והיא ילדתו לששה חדשים

ויום אחד.

3. What is רש"י's question? _____

4. Why did the מצריים start looking for משה? _____

5. After how many months of pregnancy was משה born? H (4) _____

E _____

Why did יוכבד use tar and plaster?

בחמר ובזפת: זפת מצחוז, וטיט מצפנים, כדי שלא יריח אותו לדיק ריח רע של זפת.

6. Why didn't יוכבד use tar on the inside as well? H (9) _____

_____ E _____

על מי / מה נאמר?

.....
.....

Write the שרשים:

.....
-------	-------	-------	-------

פְּסוּקִים ד' - ה'

Similarity	Suffix	Prefix	שָׁרֵשׁ \ מְקוֹר	Translation	Word
					וַתִּתְצַב
					אַחֲתוּ
					מֵרַחֵק
					לְדַעַה
					יַעֲשֶׂה
					וַתִּרְד
					לְרַחֵץ
					וַנְעַרְתִּיהָ
					הַלְכַת
					עַל-יָד
					הַתִּבָּה
					אַמְתָּה
					וַתִּקְחָהּ

על מי / מה נאמר?

וַתִּרְד	וַתִּרְא	וַתִּקְחָהּ
הַלְכַת	וַתִּשְׁלַח	

Write the שרשים:

.....לתקחהותרגלדעה
.....ותראותשלחהלכת
לרחץיעשה

Draw the scene of פְּסוּקִים ד' - ה' as described in מִשֶּׁה, מְרִימָה and פְּרַעֲהַ' daughter.

פְּסוּקֵי

Similarity	Suffix	Prefix	שָׁרֵשׁ \ מְקוֹר	Translation	Word
					ותפתח
					ותראהו
					נער
					בכה
					ותחמל

1. What is פֶּסוּק ו' telling us? _____

רָשָׁ"י

What exactly did פְּרַעֲהַ's daughter see that convinced her to take care of the baby?

וּתְפַתַּח וּתִרְאֶהוּ: אֵת מִי רָחַתְהָ? הַיֶּלֶד. זָכוּ פְּשׁוּטוֹ. וּמִדְרָשׁוֹ, שֶׁרָחַתְהָ עָמוּ שְׂכִינָה.

2. What did פְּרַעֲהַ's daughter see according to the simple meaning of the פֶּסוּק?

H (1) _____ E _____

3. What did פְּרַעֲהַ's daughter see according to the מִדְרָשׁ? H (1) _____

E _____

על מי / מה נאמר?

.....הַיֶּלֶד.....וּתְחַמֵּל.....וּתְאָמַר.....
.....נְעֵר.....עָלָיו.....	

Write the שרשים:

.....וּתְפַתַּח.....וּתְאָמַר.....פְּשׁוּטוֹ.....
.....וּתִרְאֶהוּ.....רָאִתָּה.....	

פסוק ז'

Similarity	Suffix	Prefix	שָׁרַשׁ \ מְקוֹר	Translation	Word
					הַאֵלֶּךְ
					וְקָרָאתִי
					מִיִּנְקָת
					וְתִינֶק

1. Who was "אָחֻתּוֹ" - his sister"? _____
2. What did she ask פְּרָעָה's daughter? _____

רַש"י

Why did מֵרִים suggest finding a Jewish woman to nurse מֹשֶׁה?

מִן הָעִבְרִית: שֶׁחֲזִירָתּוֹ עַל מְאֲרִיּוֹת הַרְצָה לְיִנֵּק, וְלֹא יִנֵּק, לְפִי שֶׁהָיָה עֹתִיד לְדַבֵּר עִם

הַשְּׂכִינָה.

3. Why wouldn't מֹשֶׁה drink from an Egyptian woman? H (5) _____
E _____
4. What lesson can you learn from this? _____

פְּסוּקִים ח' - י'

Similarity	Suffix	Prefix	שָׁרַשׁ \ מְקוּר	Translation	Word
					לָהּ
					לְכִי
					הַעֲלָמָה
					הַלִּיכִי
					וְהִינָקְהוּ
					אֶתּוֹ
					שָׁכַרְדָּ
					וַיִּגְדֵּל
					וַתִּבְאֶהוּ
					מִשִּׁיתָהוּ

1. What arrangement did פְּרָעָה's daughter make with יוֹכָבֵד? _____

2. Why did יוֹכָבֵד deserve this? _____

3. Why did פְּרָעָה's daughter name the boy מֹשֶׁה? _____

4. Why did פְּרָעָה's daughter deserve that the name she chose for מֹשֶׁה should be the one used forever? _____

על מי / מה נאמר?

.....לה(י).....והינקהו(ט).....ותאמר(ח).....
.....ותקרא(י).....לי(ט).....לה(ח).....
.....שמו(י).....ואני(ט).....ותקרא(ח).....
.....משיתהו(י).....שכרד(ט).....אם הילד(ח).....
.....משיתהו(י).....ותבאהו(י).....הילד(ט).....
.....ותבאהו(י).....והינקהו(ט).....

Write the שרשים:

.....ותקרא.....שכרד.....ותאמר.....
.....ויגדל.....ותלד.....אתנו.....
.....היליכנ.....ותקח.....לכנ.....
.....ותבאהנ.....

פסוק י"א

Similarity	Suffix	Prefix	שָׁרֵשׁ \ מְקוֹר	Translation	Word
					ויגדל
					בסבלתם
					מכה

רַשִׁי

Didn't the פסוק already tell us that מֹשֶׁה grew up?

וַיִּגְדַּל מֹשֶׁה: וְהָלַח פֶּזֶר פֶּזֶז, "וַיִּגְדַּל הַיְלָדָה" חָמֵר רָבִי יְהוּדָה צְרָבִי חֲלַעֲחִי, הָרֶאשׁוֹן

לְקוֹמָה, וְהֵשִׁי לְגִדְלָה, שֶׁמָּנְהוּ פֶרְטָה עַל צִיתוֹ.

1. What is רַשִׁי's question? H (5) _____

E _____

2. In which previous פסוק did we learn that מֹשֶׁה grew up? _____

3. What is the first "וַיִּגְדַּל" referring to? H (1) _____ E _____

4. What is this "וַיִּגְדַּל" referring to? H (1) _____ E _____

Who is this "אִישׁ מִצְרִי"?

אִישׁ מִצְרִי: נוֹגֵשׁ הָיָה, מְמַנְהוּ עַל שׁוֹטְרֵי יִשְׂרָאֵל, וְהָיָה מְעַמִּידֵם מִקְרוֹת הַגָּזֶר

לְמַלְאכָתָם.

5. Who is this Egyptian? H (2) _____ E _____

6. Why was this Egyptian hitting the Jew? _____

על מי / מה נאמר?

.....
.....
.....

Write the שרשים:

.....
.....
.....

פְּסוּק י"ב

Similarity	Suffix	Prefix	שָׁרֵשׁ \ מְקוֹר	Translation	Word
					וַיִּפֹּן
					כֹּה נֹכַח
					וַיִּד
					וַיִּטְמְנֵהוּ
					בְּחֹל

1. What happened in פרסוק י"ב? _____

2. What is the simple explanation for "ויפון כה נכה וירא פי אין איש"? _____

3. What does the מדרש explain about these words? _____

על מי / מה נאמר?

.....ויפוןויראוינך
.....ויטמנהו		

פרסוק י"ג

Similarity	Suffix	Prefix	שָׂרַשׁ \ מְקוֹר	Translation	Word
					עֲבָרִים
					נְצִים
					תִּבְּה
					רָעָד

1. What happened in פרסוק י"ג? _____

רש"י

Who were these Jewish men?

שני אנשים עברים: דָּתָן וְאֶבְיָרָם. הם שְׂבוּתִירוּ מִן הַמֶּן.

2. Who were the two people who were arguing? _____ and _____.

3. What other bad thing did these two guys do? H (4) _____

_____ E _____

Why did מֹשֶׁה say that one hit the other, the פְּסוּק only says that they are arguing?

לָמָּה תִּבָּה: אֵף עַל פִּי שֶׁלֹּא הִכּוּ, נִקְרָא רָשָׁע צְבָרִימַת יָד.

4. Why did מֹשֶׁה say that one guy hit the other? H (4) _____

E _____

על מי / מה נאמר?

..... תִּבָּה נָצִים וַיֵּצֵא
..... רָעַד

Write the שרשים:

..... נִקְרָא וַיֵּצֵא וַיֵּצֵא
---------------	----------------	----------------

פְּסוּק י"ד

Similarity	Suffix	Prefix	שָׂרַשׁ \ מְקוֹר	Translation	Word
					שָׂמַד
					שָׂר
					שָׂפַט
					עָלִינוּ
					הִלְהָרְגֵנִי
					הִרְגֵתָּ
					וַיִּקְרָא
					אָבֹן
					נוֹדַע

1. How did דָּתָן וְאַבְרָהָם react to מִשְׁחָה? _____
2. What does this tell you about their characters? _____
3. How did מִשְׁחָה react? _____
4. How would you have reacted? _____

רָשָׁ"י

What is meant by "Will you say to kill me"?

הִלְהָרְגֵנִי אַתָּה אֵמֶר: מִפֶּאֱחַן אָנוּ לְיַמֵּדִים שֶׁבְּרָגוּ צַעַם הַמִּפְרָשׁ.

4. How did מֹשֶׁה kill the מִצְרִי? H (2) _____

E _____

5. From which word in the פָּסוּק do we see this? _____

Why was מֹשֶׁה scared?

וַיִּירָא מֹשֶׁה: פָּפְשׁוּטוֹ. וּמִדְרָשׁוֹ, דָּאֵג לוֹ עַל שְׂרָאָה צִיּוֹרָאֵל רְשָׁעִים, דְּלִטּוֹרִין. אָמַר,

מֵעַתָּה, שָׂמַח אֵינָם רְחוּיִין לְהַגְיָאֵל.

6. What was מֹשֶׁה scared of, according to the simple explanation? _____

7. What was מֹשֶׁה scared of according to the מִדְרָשׁ? H (4)

E _____

8. Which one do you think מֹשֶׁה was more worried about? _____

על מי / מה נאמר?

..... וַיִּאמְרָה..... שָׂמַח..... עָלֵינוּ.....
..... הִלְהַרְגֵנִי..... אֶתָּה..... הִרְגֵתָ.....

.....	עלינו.....	שְׁמָה.....	וַיֹּאמֶר.....
.....	הַדָּבָר.....	וַיִּירָא.....

Write the שרשים:

.....	אמר.....	הִלְהַרְגֵנִי.....	שְׁמָה.....
.....	נודע.....	וַיִּירָא.....	הִרְגֵתָ.....
.....	כִּפְשׁוֹטָו.....	שְׁהַרְגֵנוּ.....	לְמַדִּים.....
.....	לְהַגְאֵל.....	שָׂרָה.....	וּמְדַרְשׁוֹ.....

פְּסוּקַת ט"ו

Similarity	Suffix	Prefix	שָׂרַשׁ אֶל מְקוֹר	Translation	Word
					וַיִּבְקֶשׁ
					לְהַרְגֵנִי
					וַיִּבְרַח
					וַיֵּשֶׁב
					הַבְּאֵר

1. Why did פְּרַעֲהוּ want to kill מֹשֶׁה? _____

2. What did מֹשֶׁה do? _____

רָשָׁיו

How did פרעה hear about this story?

וישמע פרעה: הם הלשינו עליו.

3. Who told on מֹשֶׁה? _____

4. What does this tell you about their character? _____

על מי / מה נאמר?

וישמע.....	ויבקש.....	להרג.....
הדברתה.....	ויברת.....	

Write the שרשים:

וישמע.....	ויברת.....	ויבקש.....
	וישב.....	

פסוק ט"ז

Similarity	Suffix	Prefix	שָׁרֵשׁ \ מְקוּר	Translation	Word
					בָּנוֹת
					וּתְבַאֲנָה
					וּתְדַלְגָּה
					וּתְמַלְאֲנָה

Similarity	Suffix	Prefix	שָׁרַשׁ \ מְקוֹר	Translation	Word
					קְרָהִימִים
					לְהַשְׁקוֹת
					אֲבִיהוֹן

1. Who is כְּהֵן מִדְּיָן? _____
2. How many daughters did כְּהֵן מִדְּיָן have? _____
3. What did they do for their father? _____

רָשָׁ"י

Why couldn't the כְּהֵן of מִדְּיָן hire people to be his shepherds, as it's not fitting for his own daughters?

וּלְכֵהֵן מִדְּיָן: רַב שְׂצָדִין, וּפְרָשׁ לוֹ מִטְּצוּדָה זָרָה וְגִדּוּהוּ מֵאֲלָלִים.

4. Why couldn't כְּהֵן מִדְּיָן hire anybody to take care of his sheep? H (2) _____
 _____ E _____
5. What does this tell you about his character? _____

Write the שְׂרָשִׁים:

וּתְבִאֲנָה..... וּתְדַלְּנָה..... וּתְמַלְאֲנָה.....
 לְהַשְׁקוֹת.....

פְּסוּק י"ז

Similarity	Suffix	Prefix	שָׂרַשׁ \ מְקוֹר	Translation	Word
					הֲרָעִים
					וַיִּגְרְשׁוּם
					וַיּוֹשְׁעֵן
					וַיִּשְׁקֵן

1. Why did the other shepherds chase away בְּנוֹת יִתְרוֹ? _____

2. Who helped them? How? _____

3. What does this tell you about his character? _____

על מי / מה נאמר?

וַיִּבְאֵנוּ..... וַיִּגְרְשׁוּם..... וַיִּגְרְשׁוּם.....
 וַיִּקָּם..... וַיּוֹשְׁעֵן..... וַיּוֹשְׁעֵן.....
 וַיִּשְׁקֵן..... וַיִּשְׁקֵן..... וַיִּשְׁקֵן.....

Write the שרשים:

.....ויג'רשוםהרע'יםויב'אגו
.....ויש'קויש'עוויק'ם
צ'אנ'ם	

פסוקים י"ח - כ'

Similarity	Suffix	Prefix	ש'רש ו מקור	Translation	Word
					ותב'אנה
					מהר'תו
					ותאמר'ו
					הצי'לנו
					דלה דלה
					ויש'ק
					וא'יו
					עזב'תו
					קרא'ו

1. Why was יתרו surprised to see his daughters? _____

2. What did they tell him? _____

3. How did יתרו respond? _____

4. How would you have responded had you been in יתרו's place? _____

רָשִׁי

Why was יתרו so concerned about the stranger?

לָמָּה זֶה עֲזָבְתָּנוּ: הַפִּיר צו שְׂהוּא מִזְרָעוֹ שֶׁל יַעֲקֹב, שֶׁהַמַּיִם עוֹלִים לְקָרְחָתוֹ.

5. Why did יתרו tell his daughters to bring the stranger home? H (6) _____

_____ E _____

6. What showed יתרו that מִשָּׁה was from יַעֲקֹב's family? H (3) _____

E _____

על מי / מה נאמר?

וַתְּבֹאנָה.....	רְעוּאֵל.....	וַיֹּאמֶר.....
מִהָרְתָּנוּ.....	וַתֹּאמְרֵן.....	אִישׁ מִצְרִי.....
הַצִּילָנוּ.....	לָנוּ.....	וַיִּשְׁק.....
בְּנוֹתָיו.....	וְאֵינוּ.....	עֲזָבְתָּנוּ.....
לָנוּ.....	וַיֹּאכֵל.....	

Write the שרשים:

..... ויאמר אביהן ותבאנה
..... הציִלנו ותאמרן מהרתן
..... עזבתן וישק הרעים
..... מזרעו ויאכל קראן
 עולים שהמים

פסוקים כ"א - כ"ב

Similarity	Suffix	Prefix	שָׁרֵשׁ \ מְקוֹר	Translation	Word
					ויואל
					לשבת
					הייתי
					נכריה

- Which daughter did משה marry? _____
- What did he name his child, and why? _____

על מי / מה נאמר?

..... ויתן האיִשׁ ויואל
..... ויקרא ותלד בתו
..... הייתי אָמַר שְׁמוֹ
 בארץ נכריה	

Write the שרשים:

.....לתַּשְׁבֵּתוַיִּתֵּןבְּתוֹ
.....וַתֵּלֶדוַיִּקְרָאהַיִּתְּנִי

פסוקים כ"ג - כ"ה

Similarity	Suffix	Prefix	שָׁרַשׁ \ מְקוֹר	Translation	Word
					וַיִּאָּנְחוּ
					וַיִּזְעֲקוּ
					וַתַּעַל
					שׁוֹעֲתֵם
					נֹאֲקֵתֵם
					וַיִּזְכֹּר
					וַיִּדַע

1. What happened now to the אִידן? _____
2. What did they do about it? _____
3. Did it work? _____

על מי / מה נאמר?

.....וַיִּזְעֲקוּוַיִּאָּנְחוּוַיִּמָּת
.....נֹאֲקֵתֵםוַיִּשְׁמַעשׁוֹעֲתֵם
.....וַיִּדַעוַיִּרְאוַיִּזְכֹּר

Write the שרשים:

.....וַיִּמָּתהַרְבִּיםבַּיָּמִים
.....וַיִּרְאהָעֶבֶדָהוַיִּזְכֹּר
.....וַיִּדַעוַיִּשְׁמַעוַתַּעַל

חזרה על פרק ב'

Overview

(א) A man from לוי שָׁבֵט, _____, marries a woman from לוי שָׁבֵט, _____. (ב) She becomes pregnant and has a _____. She sees that he is a _____ and she hides him away for _____ months. (ג) She can't _____ him any longer, so she makes a _____ out of reeds, covers it with clay and tar, puts her _____ into it, and puts it in the _____. (ד) The boy's sister, _____, hides at a distance to see what would happen to _____. (ה) The פְּרִיעָה's daughter, _____, comes down with her _____ to bathe in the _____, sees the _____, and takes it. (ו) She opens the _____ and sees a Jewish _____ inside. The _____ starts crying and she takes pity on him and decides to save him. (ז) _____ asks _____ if she should call a Jewish woman to nurse the _____. (ח) _____ tells _____ to go. מִרְיָם calls the boy's mother, _____. (ט) _____ tells _____ to take the boy home, nurse him, and she will pay _____ for doing so. יוֹכָבֵד takes the boy home and nurses him. (י) The boy gets older, and _____ brings him to _____. She treats him like a _____ and names him _____. (יא) מִשֶׁה grows up and sees the _____ working very hard. One day, he sees a _____ beating a _____, trying to kill him. (יב) _____ looks around, making sure that no מִצְרַיִם are watching. He kills the _____ and buries him in the _____. (יג) The next day, _____ observes two אֵידוֹן _____. He asks them why they are fighting. (יד) They challenge him, asking who appointed him to be their _____, will he now _____ them like he killed the _____? מִשֶׁה is scared now that the matter is known. (טו) _____ hears what happened and tries to kill _____. מִשֶׁה escapes and goes to _____ where he sits near the well. The מִדְיָן of כְּהֵן, _____, has _____ daughters who come to the _____ to water their sheep. (יז) Other _____ come and

chase them away. _____ saves them and waters their _____. (יח) Upon seeing them home early, _____ (_____), their father, asks them why they came home so quickly. (יט) They tell him that a _____ man saved them from the _____ and watered their sheep. (כ) _____ responds that they should have invited him home, and instructs them to do so. (כא) _____ settles down with him and marries his daughter, _____. (כב) They have a _____. They name him _____ as a reminder that he was a _____ in a foreign land. (כג) _____ dies. The _____ are suffering from their hard labour and they _____ out to _____. (כד) _____ hears their cries, He remembers the _____ that he made with _____, _____ and _____. (כה) ה' sees the _____'s _____ and He decides to save them.

מי אמר אל מי?

.....אֵל	1. מִיִּלְדֵי הָעִבְרִים זֶה (ו)
.....אֵל	2. וַתִּינַק לָךְ אֶת הַיֶּלֶד (ז)
.....אֵל	3. לְכִי (ח)
.....אֵל	4. וַהֲיַנְקֶהוּ לִי (ט)
.....אֵל	5. וַאֲנִי אֶתֶּן אֶת שְׂכָרְךָ (ט)
.....אֵל	6. לָמָּה תִּבְכֶּה רַעַךְ (יג)
.....אֵל	7. הֲלִהְרַגְנִי אַתָּה אֹמֵר (יד)
.....אֵל	8. אָכֵן נֹודַע הַדָּבָר (יד)
.....אֵל	9. מִדֹּוֹעַ מִהֲרַתְּנָן בַּאֲ הַיּוֹם (יח)
.....אֵל	10. וַיִּשָּׂק אֶת הַצֹּאן (יט)
.....אֵל	11. קִרְאָן לוֹ (כ)

Match the translation to the word.

1. When he was born	וְשֵׁפֶט (י"ד) _____
2. you killed	הֲרַגְתָּ (י"ד) _____
3. officer	לָהּ (ח) _____
4. fitting, deserving	הֲרַעִים (י"ז) _____
5. and he wanted	שָׁר (י"ד) _____
6. future	וְתָרָא (ה) _____
7. and she went down	שֶׁהֲחִזְרָה ג' _____
8. we learn	מִכָּאן י"ד) _____
9. from here	נוֹדַע (י"ד) _____
10. and a judge	מִרְחוֹק ד' _____
11. the shepherds	אֲנוּ לְמֹדִים (י"ד) _____
12. and he turned	שָׁמָא (י"ד) _____
13. next to	וַיִּפֹּן (י"ב) _____
14. you hurried	רָאוּיִן (י"ד) _____
15. put you	וְתָלַד ב' _____
16. from a distance	כְּשֶׁנֹּלַד ב' _____
17. that she returned	שָׁמָד (י"ד) _____
18. known	וְתָרַד (ה) _____
19. maybe	כְּפִשׁוּטוֹ (י"ד) _____
20. like its simple explanation	עַל יַד (ה) _____
21. and he was afraid	וַיִּבְקֵשׁ ט"ו) _____
22. and she became pregnant	וְתַהַר ב' _____
23. and she gave birth	מִהֲרִתָּן (י"ח) _____
24. and she saw	עָתִיד ז' _____
25. to her	וַיִּירָא (י"ד) מִבִּיא _____

Write the לשון הפסוק for each phrase.

1. she took pity on him _____
2. two Jewish men were arguing _____
3. she couldn't hide him anymore _____
4. and he watered their sheep _____
5. I took him from the water _____
6. his sister stood from afar _____
7. like you killed the Egyptian _____
8. she saw that he was good _____
9. and he wanted to kill מִצְפָּה _____
10. and she will nurse the boy for you _____
11. and he hid him in the sand _____
12. Why did you leave the man? _____
13. to bathe in the river _____
14. and he turned here and there _____
15. ה' heard their cries _____
16. I will pay you _____
17. their cries went up _____
18. an Egyptian man saved us _____
19. Why are you hitting your friend? _____
20. I was a stranger in a foreign land _____

על מי / מה נאמר?

..... איש (א) אַחַתוֹ (ז) שְׁנֵי אַנְשִׁים (יג)
..... בַּת לֵוִי (א) לָדָּ (ז) שְׂמֹךְ (יד)
..... בֶּן (ב) וַתִּינַק (ז) עֲלִינוּ (יד)
..... וַתִּצְפְּנֶהוּ (ב) וַתֹּאמֶר (ח) הֲרַגְתָּ (יד)
..... וַתִּצְפְּנֶהוּ (ב) לָהּ (ח) הִדְבָּר (יד)
..... הַצְּפִינוּ (ג) הַעֲלָמָה (ח) וַיִּבְקֶשׁ (טו)
..... וַתִּשָּׂם בָּהּ (ג) לָהּ (ט) וַיִּגְרְשׁוּם (יז)
..... וַתִּשָּׂם בָּהּ (ג) וַהֲיִנְקֶהוּ (ט) וַיֹּשְׁעֹן (יז)
..... וַתִּתְצַב (ד) לִי (ט) וַתְּבַאֲנָה (יח)
..... לוֹ (ד) שְׂכָרְךָ (ט) וַיֹּאמֶר (יח)
..... הַלְכַתָּהּ (ה) וַתְּבַאֲהוּ (י) אִישׁ מִצְרַיִם (יט)
..... וַתֵּרָא (ה) וַתְּבַאֲהוּ (י) הַצִּילָנוּ (יט)
..... וַתִּקְחֶהָ (ה) לָהּ (י) בִּתּוֹ (כא)
..... וַתִּקְחֶהָ (ה) מְשִׁיתֶהוּ (י) וַתִּלְד (כב)
..... וַתַּחְמַל עָלָיו (ו) וַיִּטְמְנֶהוּ (יב) בְּאֶרֶץ נְכַרְיָה (כב)
..... וַתַּחְמַל עָלָיו (ו) וַיִּטְמְנֶהוּ (יב) שְׁוַעֲתָם (כג)
..... אַחַתוֹ (ז)		

Wordfind שרשים

ש	י	נ	ת	ן	ד	מ	ן	י	מ	צ	ק	ש	כ
א	ע	ל	ן	ח	ג	א	ל	ל	נ	ת	ה	ל	ך
ע	כ	י	ל	ש	ו	מ	צ	ק	ר	א	ש	ח	ע
מ	י	ש	ב	ע	כ	ר	מ	ח	ה	ך	ד	ר	י
ו	צ	כ	צ	כ	מ	ס	ג	ל	י	ר	ד	א	ח
ר	א	ה	ג	ך	ה	ר	ג	ח	ד	ל	ג	ט	י
פ	צ	ד	ב	ל	ר	ז	כ	י	ע	ש	ה	ו	ד
ס	ג	ר	ש	ח	מ	ב	ו	א	ב	מ	כ	ן	ע
ע	ד	ק	ה	ט	צ	ב	י	ע	ס	ע	ע	ס	ל
ר	ל	ג	נ	י	ר	א	מ	כ	ז	ח	י	פ	ך

.....ויירא.....וישמע.....ויגרשום.....
.....ותבאהנ.....מהרתן.....ותאמרן.....
.....שמך.....ותרד.....ותקחה.....
.....לדעה.....נודע.....לשבת.....
.....ותראהנ.....ותשלח.....וקראתי.....
.....יעשה.....האלך.....אתן.....
.....ויצא.....ויגדל.....הלהרגני.....

Example;	Translation	שרש
	love	.1 אהב
1	eat	.2 אכל
	believe	.3 אמן
6	say	.4 אמר
	gather	.5 אסף
3	come	.6 בוא
	choose	.7 בחר
	trust	.8 בטח
1	cry	.9 בכה
	build	.10 בנה
1	ask / want	.11 בקש
	bless	.12 ברך
	redeem	.13 גאל
1	grow	.14 גדל
	to live	.15 גור
	speak	.16 דבר
1	bring	.17 הבא
	tell	.18 הגד
2	be	.19 היה
3	hit	.20 הכה
6	go / walk	.21 הלך
1	save	.22 הצל

	3	kill	.23 הרג
		sacrifice	.24 זבח
		merit	.25 זכה
	1	remember	.26 זכר
		plant / seed	.27 זרע
		strengthen	.28 חזק
		sin	.29 חטא
		live	.30 חיה
		encamp	.31 חנה
		think	.32 חשב
	3	know	.33 ידע
	1	able	.34 יכל
	3	give birth	.35 ילד
		add / continue	.36 יסף
	1	go out	.37 יצא
	1	fear (afraid)	.38 ירא
	1	go down	.39 ירד
		inherit	.40 ירש
	2	sit / live	.41 ישב
	1	save	.42 ישע
		honour / heavy	.43 כבד
		write	.44 כתב
		stay overnight / complain	.45 לון

	fight	.46 לחם
	learn	.47 למד
3	take	.48 לקח
1	hurry / quickly	.49 מהר
1	die	.50 מות
	sell	.51 מכר
1	fill	.52 מלא
	reign	.53 מלך
	find	.54 מצא
	anoint	.55 משח
	approach	.56 נגש
	lead	.57 נהג
	flee (run away)	.58 נוס
	travel	.59 נסע
	fall	.60 נפל
	lift / carry	.61 נשא
2	give	.62 נתן
	close	.63 סגר
	tell / count	.64 ספר
1	serve / work	.65 עבד
	pass	.66 עבר
1	leave(abandon)	.67 עזב
1	go up	.68 עלה

	stand	.69 עמד
	answer	.70 ענה
1	do / make	.71 עשה
	count / remember	.72 פקד
1	open	.73 פתח
	command	.74 צוה
	cry out	.75 צעק
	bury	.76 קבר
	sanctify (make holy)	.77 קדש
1	get up (arise)	.78 קום
	buy / acquire	.79 קנה
4	call / read	.80 קרא
	come near	.81 קרב
3	see / appear	.82 ראה
1	increase	.83 רבה
	chase	.84 רדף
	run	.85 רוץ
1	wash	.86 רחץ
	ride	.87 רכב
1	graze / shepherd	.88 רעה
	ask	.89 שאל
	break	.90 שבר
	return	.91 שוב